

Dôležité dávky fondu poistenia v nezamestnanosti.

Podpora v nezamestnanosti (Arbeitslosengeld)

Nárok na podporu v nezamestnanosti má každý, kto môže preukázať minimálnu dĺžku zamestnania s povinným poistením v nezamestnanosti a počas poberania podpory v nezamestnanosti je pripravený prijať prácu. Výška a dĺžka tejto podpory závisí od dĺžky predchádzajúceho zamestnania, od príjmu a tiež od veku a rodinnej situácie.

Podmienky nároku:

- Prvý nárok na dávku z fondu poistenia v nezamestnanosti:
52 týždňov legálneho zamestnania s povinným poistením v nezamestnanosti v období posledných dvoch rokov pred podaním žiadosti
- Opakujúci nárok:
28 týždňov legálneho zamestnania s povinným poistením v nezamestnanosti v období posledných 12 mesiacov
- Nezamestnaný/á pred dovŕšením 25. roku života:
26 týždňov legálneho zamestnania s povinným poistením v nezamestnanosti v období posledných 12 mesiacov

Pripravenosť na prijatie práce:

Osoby, ktorým úrad práce ponúkne zamestnanie, musia túto prácu môcť prijať, byť práceschopní, prácechtiví a nezamestnaní.

Osoby, ktoré poberajú rodičovský príspevok a chcú zároveň poberať dávky z fondu poistenia v nezamestnanosti musia byť k dispozícii pracovnému trhu. Taktiež musí byť náležite preukázaná starostlivosť o dieťa.

Nezamestnané osoby musia byť pripravené akceptovať pracovný pomer s normálnym pracovným časom 20 hodín týždenne. Osoby, ktoré majú povinnosť starať sa o deti do dovŕšenia ich 10. roku života alebo o postihnuté deti musia byť pripravené akceptovať pracovný pomer s normálnym pracovným časom 16 hodín týždenne.

Nezamestnaní cudzinci majú nárok na podporu v nezamestnanosti vtedy, keď im je na základe právnych predpisov povolené vykonávať nesamostatnú zárobkovú činnosť. V každom prípade sa musia preukázať právnym dôkazom o legálnom pobyte. V zásade musia mať tieto osoby povolenie na pobyt (Niederlassungsbewilligung). Nezamestnané osoby, ktoré disponujú iným pobytovým povolením môžu tiež za určitých podmienok dostať podporu v nezamestnanosti.

Prípustný čas na príchod/odchod z miesta bydliska na pracovné miesto môže činiť denne štvrtinu pracovného času. Za určitých okolností je prípustný aj dlhší čas. Všeobecne pri plnom pracovnom úväzku sa za prípustný čas na príchod/odchod pokladajú denne 2 hodiny. Pri polovičnom pracovnom úväzku je prípustný čas do 1 ½ hodiny.

Nezamestnaní požívajú počas poberania podpory v nezamestnanosti určitú ochranu pri sprostredkovaní zamestnania:

- Počas **prvých 100 dní**: Sprostredkovanie práce v inej pracovnej oblasti je možné len vtedy, keď budúca pracovná činnosť nebude oproti doterajšej pracovnej oblasti podstatne sťažená.
- Počas **prvých 120 dní**: Zamestnanie v inom obore alebo na polovičný pracovný úväzok je prípustné, ak príjem činí 80% z posledného výpočtu vymeriavacieho základu podpory v nezamestnanosti.
- Pre **zostávajúcu dĺžku podpory v nezamestnanosti**: Zamestnanie v inom obore alebo na polovičný pracovný úväzok je prípustné, ak príjem činí 75 % z posledného výpočtu vymeriavacieho základu podpory v nezamestnanosti.
- **Mimoriadna ochrana príjmu**: Keď v smerodajnom vymeriavacom časovom úseku pripadá minimálne polovica pracovného času polovičnému pracovnému úväzku (menej ako $\frac{3}{4}$ normálneho pracovného času) musí príjem dosiahnuť minimálne posledný výpočet vymeriavacieho základu.

Doba poberania podpory v nezamestnanosti:

Doba nároku na poberanie podpory v nezamestnanosti sa upravuje podľa doby predchádzajúceho zamestnania a podľa veku nezamestnaného:

- Minimálna doba 20 týždňov
- 30 týždňov: 3 roky legálneho zamestnania s povinným poistením v nezamestnanosti v období posledných 5 rokov pred podaním žiadosti
- 39 týždňov: 6 rokov legálneho zamestnania s povinným poistením v nezamestnanosti v období posledných 10 rokov u nezamestnaných po 40. roku života
- 52 týždňov: 9 rokov legálneho zamestnania s povinným poistením v nezamestnanosti v období posledných 15 rokoch u nezamestnaných po 50. roku života

Doba poberania podpory v nezamestnanosti sa náležite predlžuje podľa účasti na zaškoleniach organizovaných pracovným úradom. Pri prerušení poberania podpory v nezamestnanosti je možné poberať zostatok podpory v nezamestnanosti počas nasledujúcich 3 rokov (rátané od posledného dňa poberania podpory). Pri vzniku nového nároku na poberanie podpory v nezamestnanosti nie je možné pokračovať v poberaní zostatku podpory.

Výška podpory v nezamestnanosti:

Podpora v nezamestnanosti pozostáva zo:

1. základnej sumy
2. rodinného príplatku
3. eventuálne inej doplňujúcej sumy

1. Základná suma pozostáva z 55.% denného čistého príjmu. Čistý príjem sa vypočítava z jednoročnej sumy ročného vymeriavacieho základu hlavnej sociálnej poisťovne.

Pri podaní žiadosti pred 30. júnom sa výpočet ziskava z predposledného kalendárneho roka a pri podaní žiadosti po 30. júni z posledného kalendárneho roka. Základné ročné príspevky, ktoré obsahujú dobu poberania materského príspevku, prípadne rodičovského príspevku, čas práce neschopnosti, tehotenstva alebo dobu poberania učňovského príspevku sa, pokiaľ ide o výšku podpory v nezamestnanosti, neberú do úvahy. Pokiaľ nie je sociálnej poisťovni k dispozícii žiadny ročný vymeriavací základ, suma sa vypočíta z hrubého príjmu za posledných šesť mesiacov (vrátane osobitných výdavkov). Keď nezamestnaný dovŕši 45. rok života bude sa brať do úvahy vymeriavací základ získaný po tejto dobe tak dlho, kým nedosiahne vyšší.

2. Rodinné príplatky € 0,97 na deň a na osobu (2009) sú poskytnuté manželovi/manželke (družke/druhovi), deťom, vnučke/vnukovi, nevlastným deťom, deťom zvereným do opateru pokiaľ sa nezamestnaná osoba podstatne stará o živobytie týchto osôb a taktiež pokiaľ pretrváva nárok na rodinné prídavky. Rodinný príplatok prináleží len rodinným príslušníkom, ktorí žijú v Rakúsku. Rodinný príplatok prináleží manželovi/manželke (druhovi/družke) iba vtedy, keď sa poskytuje rodinný príplatok maloletým alebo postihnutým deťom. Na rodinný príplatok majú nárok obidvaja rodičia.

3. Doplňujúca suma pri podpore v nezamestnanosti bez nároku na rodinné príplatky bude poskytnutá vo výške rozdielu medzi základnou sumou a vyrovnávacím príplatkom určenej sadzby, ktorá činí € 772,40,- (2009). Avšak táto suma nesmie prevýšiť 60 % denného čistého príjmu.

Ak pretrváva nárok na rodinné príplatky bude doplňujúca suma poskytnutá vo výške rozdielu medzi základnou sumou s rodinnými príplatkami a vyrovnávacím príplatkom. Avšak nesmie byť prekročených 80 % denného čistého príjmu.

Dávka v hmotnej núdzi (Notstandshilfe)

Nárok na dávky v hmotnej núdzi sa poskytuje nezamestnaným osobám,

- ktorých nárok na podporu v nezamestnanosti alebo na podporu v prechodnom období je už vyčerpaný
- ktoré sú v evidencii nezamestnaných a sú k dispozícii pracovnému trhu, aby prijali prácu
- ktoré sa nachádzajú v núdzi.

Nasledujúce osoby sú pre sprostredkovanie neobmedzene k dispozícii:

- Občania Rakúskej republiky a ich rodinní príslušníci
- Občania Európskej únie a tiež občania z Európskeho hospodárskeho spoločenstva a ich rodinní príslušníci
- Občania Švajčiarska a ich rodinní príslušníci
- Občania, ktorým bol pridelený azyl
- Druhé osoby, ktoré sú viac ako päť rokov usadené v Rakúskej republike

Určité nezamestnané osoby, ktoré ešte nežijú päť rokov na území Rakúskej republiky a nepatria do hore uvedených skupín, môžu za určitých podmienok poberať dávky v hmotnej núdzi (napr.):

- Občania Turecka podľa dohody združenia (asociácie)
- Občania s rodinnou väzbou v Rakúsku, atď ...

Nezamestnané osoby, ktoré nepatria ani do jednej, hore uvedenej skupiny osôb, môžu tiež za určitých podmienok poberať podporu v nezamestnanosti alebo dávky v hmotnej núdzi a to maximálne jeden rok.

Aby úrad práce zhodnotil núdzovú situáciu, bude skontrolovaná celá ekonomická situácia nezamestnanej osoby a jej partnera/partnerky alebo druha/družky, žijúcich v spoločnej domácnosti. Dávka v hmotnej núdzi činí 92 % alebo 95 % zo základnej sumy z podpory v nezamestnanosti, pričom pripočítateľný vlastný príjem a tiež príjem partnerov žijúcich v jednej domácnosti sa odpočítavajú. Pri započítaní partnerovho príjmu, či dávok v hmotnej núdzi sú určité voľné hranice. Tieto voľné hranice (€ 488,- pre partnera, € 244,- pre dieťa) sú za určitých okolností dvoj- alebo trojnásobné.

Ak bola pred vyplácaním dávok v hmotnej núdzi 20 alebo 30 týždňov vyplácaná podpora v nezamestnanosti, bude po pol roku vyplácania dávok v hmotnej núdzi základná suma týchto dávok skrátená na € 25,75 alebo 30,- denne. Ak je podpora v nezamestnanosti prijímaná 39 alebo 52 týždňov, nedochádza ku skráteniu.

Ak nezamestnaná osoba dovŕšila 45 rok života, tak budú dávky v hmotnej núdzi vymerané z najdlhšie priznanej doby poberania podpory v nezamestnanosti.

Žiadosť na dávky v hmotnej núdzi sa musí podať počas troch rokov po skončení vyplácania podpory v nezamestnanosti. Dĺžka tejto dávky je za normálnych okolností vždy 52 týždňov.

Dôchodkový preddavok (Pensionsvorschuss)

Nezamestnaná osoba, ktorá požiadala o invalidný/predčasný dôchodok z dôvodu práceneschopnosti alebo o starobný dôchodok či špeciálne dávky podľa zákona o mzdovom zvýhodnení za nočnú prácu a mzdovej kompenzácii za sťažený výkon práce (Nachtschicht-Schwerarbeitsgesetz), môže poberať podporu v nezamestnanosti (prípadne dávky v hmotnej núdzi) ako dôchodkový preddavok pokiaľ nebude žiadosť o dôchodok uznaná.

Osoby poberajúce dôchodkový preddavok nemusia byť práceschopné alebo ochotné pracovať a v tomto období im nebude sprostredkovaná práca.

Výška dôchodkového preddavku sa počíta podľa pripadajúceho nároku na podporu v nezamestnanosti alebo podľa dávok v hmotnej núdzi, nesmie ale prekročiť 1/30 priemerne očakávaného dôchodku. To robí u starobného dôchodku € 35,80 a u invalidného dôchodku € 29,53 denne. V prípade, že je výška dôchodku už známa a je nižšia, dôjde potom k náležitému zníženiu. Pri uznaní dôchodku sa tieto preddavky odpočítajú z dôchodkového doplatku a budú úradom práce spiatočne vyúčtované. V prípade odmietnutia žiadosti o dôchodok k doplatku na vyššiu podporu v nezamestnanosti popr. dávku v hmotnej núdzi nedôjde.

Počas poberania dôchodkového preddavku je možné vycestovať do zahraničia max. na 3 mesiace. Dôchodkový preddavok je možné dostávať aj počas pobytu v nemocničnom zariadení, pokiaľ nepretrvávajú nárok na nemocenskú podporu.

Odchodné (Übergangsgeld)

Osoby, ktoré z dôvodu zvýšenia vekovej hranice pre nástup do predčasného dôchodku nemôžu v rokoch 2004 do 2009 do dôchodku odísť, majú nárok na odchodné do času pokiaľ budú spĺňať predpoklady pre starobný dôchodok. Odchodné im prináleží ak spĺňajú podmienky na poberanie podpory v nezamestnanosti, v priebehu posledných 15 mesiacov boli minimálne 52 týždňov nezamestnaní a napriek ich intenzívnej snahe neuspeli nájsť si prácu. Toto obdobie (52 týždňov / 15 mesiacov) sa pri poberaní nemocenskej či materskej podpory alebo počas pobytu v zdravotníckom zariadení náležite predĺži.

Právny nárok na odchodné pretrváva aj v prípade ak za posledných 25 rokov pred žiadaním o odchodné sa žiadateľ preukáže 780 týždňami zamestnania, kde platil povinné poistenie v nezamestnanosti, pričom sa týchto 25 rokov vzťahuje aj na obdobie bez povinného poistenia v nezamestnanosti v čase starostlivosti o dieťa a to do dovŕšenia 15 roku života dieťaťa.

Odchodné bude poskytnuté vo výške základnej sumy podpory v nezamestnanosti + 25 % + základnej sumy prípadných rodinných prídavkov; v prípade ak je podpora v nezamestnanosti na základe určitej doplnkovej sumy vyšší aspoň vo výške podpory v nezamestnanosti.

Ak neexistuje v dohľadnom čase žiadna možnosť zamestnania, úrad práce môže vydať nariadenie, že nezamestnané osoby nemusia byť pracovnému trhu neustále k dispozícii a odchodné bude napr. vyplácané aj počas pobytu v zahraničí.

Vedľajší zárobok (Nebenverdienst)

Počas doby poberania dávok fondu poistenia v nezamestnanosti pozostáva možnosť vedľajšieho zárobku. Vedľajší zárobok u toho istého zamestnávateľa je možný len ak sa po jednom mesiaci preruší.

Pri dohode pracovného vzťahu na viac ako jeden mesiac, je povolený vedľajší zárobok vo výške maximálne € 357,74 brutto.

Ak pracovný vzťah trvá menej ako jeden mesiac, vtedy je povolený vedľajší zárobok vo výške maximálne € 27,47 brutto na deň a maximálne € 357,74 brutto mesačne. V prípade prekročenia minimálneho pracovného úväzku tohto možného vedľajšieho zárobku sa to odrazí na podpore v nezamestnanosti. Presné informácie nájdete na pracovnom úrade.

Najdôležitejšie informácie v skratke

Žiadosti na tieto dávky sa podávajú na príslušnom úrade práce. Okrem toho sa musia všetky zmeny (finančné zmeny, práceneschopnosť, zmena adresy, pobyt v zahraničí atď.) hlásiť príslušnému úradu práce a to najneskôr do jedného týždňa. Pri nedodržaní predpísaných termínov a taktiež aj pri odoprení pracovnej činnosti či školenia úradu práce môže dôjsť ku strate dávok z fondu poistenia v nezamestnanosti.

!!!POZOR!!!

Tým, že hore uvedené informácie boli skrátené, prosíme vás, aby ste sa presne informovali na úrade práce (AMS) alebo u nás - v Centre pre migrantov a migrantky.

Männer und Frauen: 1010 Wien, Hoher Markt 8/4/2 Tel: 712 56 04 http://www.migrant.at E-Mail: migrant@migrant.at	Frauen: 1010 Wien, Marc Aurel Straße 2a/6/2/10 Tel: 982 33 08 http://www.migrant.at E-Mail: migrantin@migrant.at	
Diese Publikation wird aus Mitteln des Arbeitsmarktservice (und des Europäischen Sozialfonds) sowie der Magistratsabteilung 17 gefördert.		
 Arbeitsmarktservice Wien	 WIEN IST VIelfALT. MA 17 StoDt+Wien	 esf EUROPÄISCHER SOZIALFONDS